

zal vinden, omdat de tarieven zeer hoog zijn. Er is dus alle tijd, om de kat uit den boom te zien, en mocht het zijn, dat er misbruiken insluipen, die wij nu niet kunnen voorzien, dan is er tijd, om er een eind aan te maken. Op dit oogenblik is er geen enkele reden om bevreesd te zijn voor het welzijn van de menschheid en voor onze beurs.

Leeuwarden, 18 November 1917. _____

DR. L. DE JAGER.

EEN CURSUS IN PSYCHO-ANALYSE EN WIJSHEID.

Dezer dagen kwam mij een aankondiging in handen van een cursus in „Psycho-analyse en Wijsheid” (is dit laatste bedoeld als aanvulling of tegenstelling?), staande op naam van dr. J. A. RESINK te 's-Gravenhage (geen geneeskundige) en J. VAN VEEN, arts te Haarlem. Deze cursus is bedoeld voor leeken. De aankondiging is een mengsel van niet te begrijpen mystiek en wel te begrijpen reclame. Het publiek, dat zich door den kabalistischen inhoud aangetrokken voelt, verraadt, naast zin voor mystisch gedoe, gebrek aan kennis en critisch oordeelvermogen. Hun dreigt hier een ernstig gevaar, dat heeft de praktijk mij geleerd. Tegen een cursus in psycho-analyse met of zonder wijsheid, bestemd voor leeken en aangekondigd op een wijze, zooals bedoeld geschrift aangeeft (in verband met den papiernood laat ik aanhalingen daaruit achterwege), acht ik het mijn plicht een ernstige waarschuwing en een woord van protest te doen hooren.

Amsterdam, 20 November 1917. _____

Dr. F. S. MEIJERS.

EEN GEWEIGERDE ADVERTENTIE.

„De redactie maakt bezwaar tegen de opname”. Dit kreeg ik ten antwoord, toen ik een advertentie (let wel: slechts een advertentie) wilde plaatsen, waarin ik assistenten vroeg voor de heilkundige kliniek aan de hoogeschool alhier. De redenen, waarom ik mij tot Noord-Nederland wendde, waren volgende: hier heerscht overal een tekort aan geneesheeren; het groote getal patiënten vraagt uitbreiding van het aantal assistenten.

Waarom de redactie bezwaren maakt en welke deze kunnen zijn, is mij onbegrijpelijk. Wat voor belang kan zij er toch bij hebben, of een Nederlandsch arts tijdelijk buiten de rijksgrenzen de geneeskundige praktijk toepast? Of hebben Nederlanders, die, zooals ik, buitenlands wonen, geen recht meer om een advertentie te plaatsen, om niet te spreken van een opstel?

Het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* heeft hier in Zuid-Nederland vele vrienden. Voor zoover ik mij herinner, stelde de redactie vóór den oorlog meermalen haar kolommen open voor de Vlaamsche geneesheeren. Is dit nu ook veranderd? Ik kan toch moeilijk veronderstellen, dat de invloed van den oorlog in het neutrale Nederland zóó groot is, dat zelfs de redactie van een geneeskundig blad haar vroegere, bredere opvatting heeft gewijzigd.

Gent, 2 November 1917.

C. H. TEN HORN.

Er bestaat zeker geen bezwaar tegen, dat Nederlandsche geneesheeren tijdelijk buiten ons land hun kracht wijden aan zieken of gewonden, van welken landaard zij ook zijn mogen. Maar de advertentie van den heer TEN HORN betrof niet in de eerste plaats het belang der zieken, want wij durven onderstellen, dat die te Gent nog wel elders met vrucht behandeld kunnen worden dan juist in zijn kliniek. Zijn advertentie was gesteld in het belang van de hoogeschool te Gent en wij wenschen ons te onthouden van eenige daad, welke die hoogeschool raakt. Of deze houding het aantal vrienden, waarover wij ons in België verheugden, zal verminderen of vermeederen, zal de toekomst moeten leeren.

Redactie.

KUNSTMATIG OEDEEM VAN DE HAND.

Mag ik collega VAN ROOJEN naar aanleiding van de slotalinea van zijn artikel onder bovenstaanden titel (zie n°. 19, bldz. 1765) verwijzen naar de *Geneeskundige Bladen*, 15de Reeks, n°. III, Hard traumatisch oedeem, waarin ik op bldz. 95 het